

รายวิชา นาฏศิลป์

เรื่อง องค์ประกอบนาฏศิลป์ไทย

รหัสวิชา ศ22104 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ครูผู้สอน โชติกา สมพงษ์

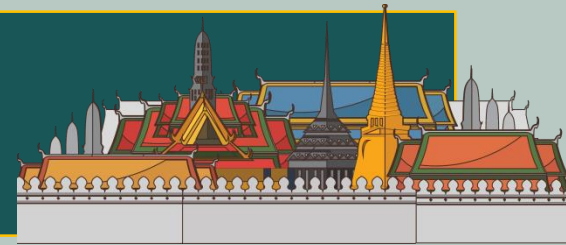
จุดประสงค์การเรียนรู้

1. รู้และเข้าใจองค์ประกอบของนาฏศิลป์ไทย
2. วิเคราะห์องค์ประกอบนาฏศิลป์ไทยที่ตนเองสนใจ

แบบที่ ๑ ระบำนางกอย
สำหรับการเรียนการสอน

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

ระบำนางกอย

เผยแพร่โดย : C P

เผยแพร่วันที่ : 2 Feb 2017

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=9qb9fLJ3R5o>

คำถามชวนคิด

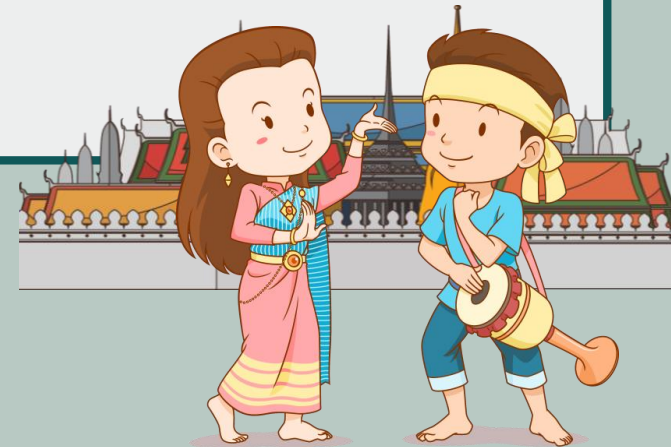
นักเรียนคิดว่าเพราะเหตุใดจึงต้องศึกษา
เรื่อง องค์ประกอบของนาฏศิลป์และการละคร

แนวคำตอบ: เพราะองค์ประกอบของนาฏศิลป์และ
การละครมีส่วนช่วยทำให้การแสดงมีความสมบูรณ์
สวยงาม และน่าชม

องค์ประกอบนาฏศิลป์ไทย

นาฏศิลป์ไทยเป็นศิลปะที่มีความงดงาม อ่อนช้อย และเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยที่อยู่คู่ชาติไทยมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันการแสดงนาฏศิลป์ไทยแต่ละประเภทที่มีความงามนั้นจะต้องมีองค์ประกอบนาฏศิลป์ที่ช่วยให้การแสดงมีความงดงามและสมบูรณ์ ดังนี้

1. การฟ้อนรำหรือลีลาการใช้ท่ารำ

การแสดงนาฏศิลป์ไทยเป็นการแสดงที่มีการร่ายรำสวยงาม โดยการประดิษฐ์คิดค้นท่ารำต่าง ๆ ให้เป็นระเบียบแบบแผน ให้เหมาะสมกับการแสดงเพื่อถ่ายทอดเรื่องราว และสื่อความหมายในการแสดง **เช่น ระเบียบท่ารำ** เป็นการร่ายรำของเทวดา นางฟ้า มีความสวยงาม **ดูมีความสุข**

ลีลาท่ารำ

ใช้เป็นสื่อระหว่างผู้แสดงกับผู้ชม
ในการสื่อความหมายแทนการพูด

เรา

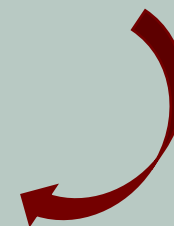
จะฆ่า

ให้ตาย

เจ้า

2. จังหวะที่ใช้ในการแสดง

จังหวะถือว่าเป็นพื้นฐานในการฝึกหัด
การแสดงนาฏศิลป์ ผู้แสดงนาฏศิลป์ไทย
จะต้องทำความเข้าใจกับจังหวะ ดนตรี เพื่อ
ให้สามารถรำรำ แสดงท่าทางได้ถูกต้องตาม
จังหวะ หากแสดงไม่ถูกต้องตามจังหวะ
จะทำให้การแสดงไม่สวยงามไม่พร้อมเพรียง
กัน

ภาพจังหวะการแสดง โดย Fée heureuse Sumawan จากเว็บ

<https://www.pinterest.com/pin/475552041875095409/?lp=true>

สืบค้นเมื่อวันที่ 9/10/62

3.

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง

ในการแสดงนาฏศิลป์ไทย จะใช้วงปี่พาทย์บรรเลงประกอบการแสดง
บทเพลงที่ใช้บรรเลงประกอบกิจกรรมของตัวละครแบ่งออกเป็น

หน้าพาทย์ธรรมดา และ หน้าพาทย์ชั้นสูง

ส่วนมากบรรเลงโดยไม่มีเนื้อร้อง การบรรเลงหน้าพาทย์จะบรรเลง
ตามความหมายและอารมณ์ของตัวละครที่แตกต่างกันไป

4.

คำร้องหรือเนื้อร้อง

การแสดงนาฏศิลป์ไทยมีทั้งชุดการแสดงที่มี
บทร้องและไม่มีบทร้องประกอบการแสดง
ซึ่ง ในการแสดงที่มีบทร้องจะทำให้คนเข้าใจ
ในการแสดงมากขึ้นและสามารถถ่ายทอด
อารมณ์ได้ถูกต้องและมีความสวยงาม

ภาพคำร้องของนาฏศิลป์ไทย โดย <https://sites.google.com>จากเว็บ

<https://sites.google.com/site/xngkhprakxbnatsilpthy/neux-hab/kharxng-hrux-neux-rxng>

สืบค้นเมื่อวันที่ 9/10/62

5.

การแต่งกาย การแต่งหน้า

การแต่งกาย

เป็นตัวกำหนดรูปแบบลักษณะการแสดง ประกอบด้วย
เสื้อผ้าและเครื่องประดับ ที่มีความวิจิตรบรรจงและ
สวยงาม

1

พระราม

2

นางสีดา

3

ทศกัณฐ์

1. ภาพ พระราม โดย wiroj จากเว็บ https://pixabay.com/th/photos/โขน-การแสดงของไทย-พระราม-1397280/#__= สืบค้นเมื่อวันที่ 9/10/62

2. ภาพ นางสีดา โดย DIVA จากเว็บ <http://www.hiclasssociety.com/?p=43106> สืบค้นเมื่อวันที่ 9/10/62

3. ภาพ ทศกัณฐ์ โดย ปุ จิตกร บุขบา จากเว็บ <https://www.facebook.com/poojidakorn/photos/a.227046790667127/1176261282412335/?type=3&theater> สืบค้นเมื่อวันที่ 9/10/62

การแต่งหน้า

- ช่วยปกปิดจุดบกพร่องบนใบหน้า
- ช่วยให้ผู้แสดงดูสวยงาม
- ช่วยอำพรางใบหน้าเพื่อเพิ่มความสมจริง

6.

อุปกรณ์การแสดง

- ช่วยให้การแสดงนั้นดูสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น
- ผู้ชมไม่ต้องใช้จินตนาการมากในการชมการแสดง
- อุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดงจะต้องสวยงามประณีต และถูกต้องตาม

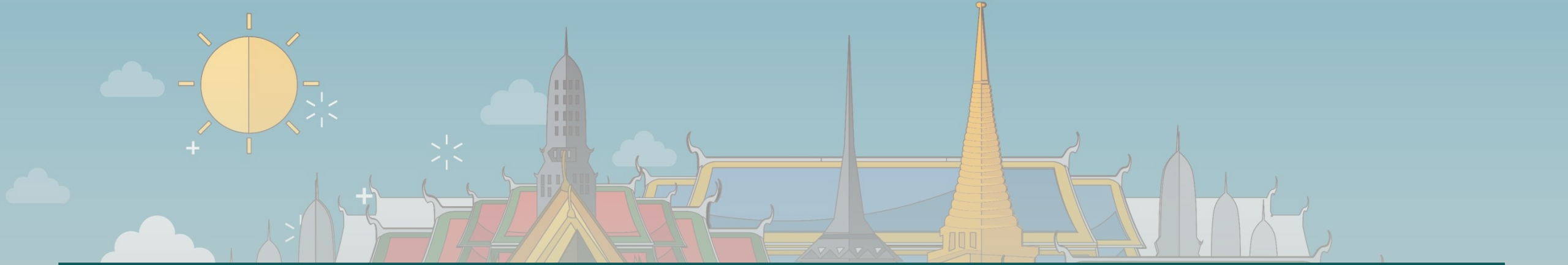
แบบแผน

ระบำฉิ่ง ใช้ฉิ่งเป็นอุปกรณ์

เซิ้งกะโป๋ ใช้กะลาประกอบการแสดง

วิถีทัศน์ การแสดงระบำพรหมศาสตร์

งานมหกรรมความสามารถทางศิลปหัตถกรรม
วิชาการและเทคโนโลยีของนักเรียน ครั้งที่ ๖๘
๕-๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

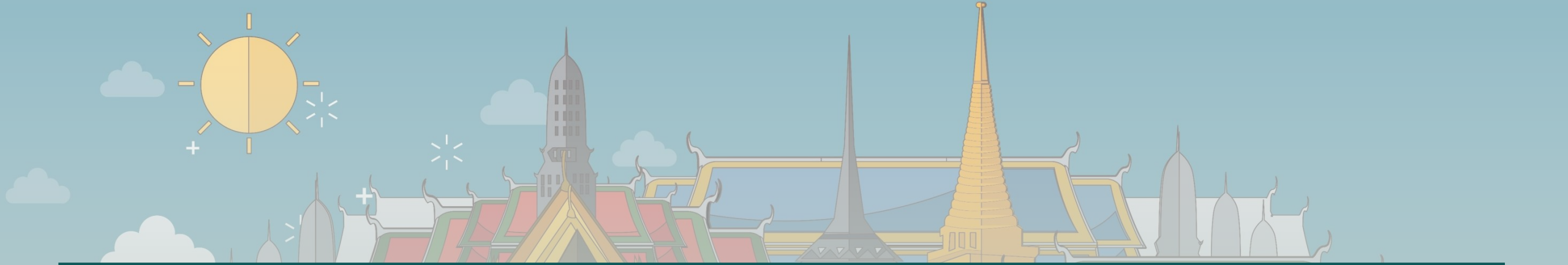

วิถีทัศน์ การแสดงระบำมยุราภิรมย์

วิถีทัศน์ การแสดงระบำนางกอย

แบบที่ ๑ ระบำนางกอย
สำหรับการเรียนการสอน

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

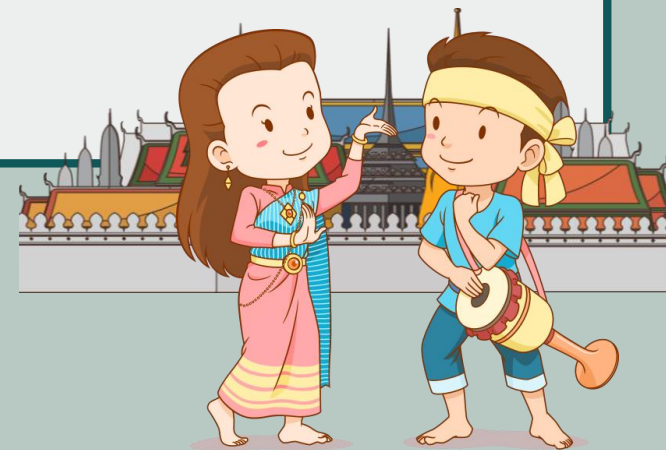

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

1. ระบำพรหมศาสตร์ เผยแพร่โดย : yada jiropakarn เผยแพร่วันที่ : 15 Sep 2019
ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=kM6rhGmY7Rg&t=565s>
2. ระบำมยุราภิรมย์ เผยแพร่โดย : ศศิลักษณ์ คุ่มทวิพร เผยแพร่วันที่ : 3 Dec 2015
ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=TR0pmQPLGo8>
3. ระบำนางกอย เผยแพร่โดย : C P เผยแพร่วันที่ : 2 Feb 2017
ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=9qb9fLJ3R5o>

ชิ้นงาน เรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ไทย

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนวิเคราะห์องค์ประกอบของนาฏศิลป์ไทย
ลงในแบบบันทึกที่กำหนดให้

ชิ้นงานที่ 1 เรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง องค์ประกอบนาฏศิลป์ไทย

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนวิเคราะห์องค์ประกอบของนาฏศิลป์ไทย

ลงในแบบบันทึกที่กำหนดให้

สมาชิกในกลุ่ม

1. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
2. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
3. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
4. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
5. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
6. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง หลักและวิธีการสร้างสรรค์การแสดง
นาฏศิลป์ไทย

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบความรู้เรื่อง

หลักและวิธีการสร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์ไทย

ชิ้นงานที่ 2 “ผังมโนทัศน์”